

Sprawozdanie

komisji sanitarnej z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia dalszej seryi okręgów sanitarnych w r. 1896.

Wysoki Sejmie!

Stosownie do §. 4. ust. z dnia 2 lutego 1891 l. 17 Dz. ust. i rozp. kr. o urządzeniu służby zdrowia w gminach i obszarach dworskich przedłożył Wydział krajowy sprawozdanie z dnia 29. listopada 1895 l. 39.769 o dalszem pomnożeniu liczby okręgów sanitarnych na rok 1896.

Wydział krajowy w zastosowaniu się do §. 5 tejsze ustawy zawezwał reskryptem z dnia 8 czerwca 1895 l. 28.581 wszystkie Wydziały powiatowe, w których organizacya lekarzy okręgowych nie weszła jeszcze w życie, aby przedstawiły Wydziałowi krajowemu umotywowane wnioski swoje co do potrzeby utworzenia okręgu sanitarnego. Stosownie więc do powyższego reskryptu zgłosiło się 14 wydziałów powiatowych i domagają się utworzenia 20 okręgów sanitarnych w r. 1896 i tak: Wydział powiatowy w Jasle o ustanowienie okręgu w Krempinie, wydział powiatowy w Grybowie o ustanowienie okręgu w Bobowy, wydział powiatowy w Białej o okręg w Buczkowicach, wydział powiatowy w Żydaczowie o okręgi w Żurawnie i Nowem Siole, wydział powiatowy w Rzeszowie o okręgi w Głogowie i Błazowej, wydział powiatowy w Łańcucie o okręg w Grodzisku, wydział powiatowy w Ropczycach o okręg w Wielopolu, wydział powiat. w Trembowli o okręgi w Strusowie i Janowie, wydział pow. w Złoczowie o okręg w Gołogórach, wydział pow. w Brzesku, o okręgi w Czehowie i Szczurowej, wydział pow. w Buczaczu o okręg w Koropcu, wydział pow. w Chrzanowie o okręgi w Alwerni i Bóbrku, wydział pow. w Myślenicach o okręgi w Myślenicach i Sułkowicach, wydział pow. we Lwowie o okręg w Jaryczowie Nowym.

Wydział krajowy powyżej wymienionym reskryptem z dnia 8. czerwca 1895 l. 28.581 zapytał się też i te wydziały powiatowe w których istnieją już okręgi sanitarne o zachodzącej potrzebie utworzenia większej liczby okręgów w powiecie.

Oдноśnie do powyższego reskryptu Wydziału krajowego zgłosiło się 7 wydziałów powiatowych z żądaniem utworzenia 10 okręgów sanitarnych ponad istniejące już w tych powiatach okręgi. Powiaty te są: wydział powiatowy w Kołomyji dla Peczyniżyna, wydział powiatowy w Jarosławiu dla Prachnika; wydział powiatowy w Gródku dla Lubienia wielkiego i Dąbrowicy; wydział powiatowy w Koszowie dla Pistynia i Kut; wydział powiatowy w Starem mieście dla Topolnicy; wydział powiatowy w Tłumaczu dla Otyunii i Chocimierza; wydział powiatowy w Mościskach dla Mościsk.

Tak więc 21 powiatów żąda utworzenia 30 okręgów sanitarnych.

Komisya sanitarna z uwagi że dość znaczna liczba zorganizowanych już okręgów sanitarnych dla braku lekarzy nie może wejść w życie i tak z aktywowanych 54 okręgów sanitarnych w latach 1892—1895 włącznie, 13 okręgów nie funkcyonuje dla braku

lekarzy, przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek utworzenia w roku 1896 23 okręgów sanitarnych a wyznaczenie miejscowości w których mają być utworzone te nowe okręgi sanitarne, pozostawia Wydziałowi krajowemu, który w porozumieniu z ces. król. Namiestnictwem rozłoży stosownie do potrzeby i stosunków sanitarnych różnych okolic.

Przedłożone Wysokiemu Sejmowi przez Wydział krajowy w sprawozdaniu z d. 29. listopada 1895 roku l. 39.769 zamknięcia rachunkowe z preliminowanych a faktycznie wydanych kwot na ryczałty podróży dla lekarzy okręgowych wykazują że :

w roku 1892 z prelim. i uchwalonych	2.000 zł.	wydano na ryczałty	240 zł.
" 1893 " "	4.000 " "	" " "	3.013 "
" 1894 " "	15.000 " "	" " "	6.090 "

w roku 1895 zaś z prelim. 18.000 zł. o ile przybliżone obliczenia wykazują nie przekroczy się kwota 10.000 zł.

Wydział krajowy więc w obec pozostałych znacznych zapasów z kredytów uchwalonych na ryczałty dla lekarzy okręgowych jak to że zamknięć rachunkowych widać — proponuje na rok 1896 (LW. 39.769/95) dla 21 powiatów wstawienie do preliminarza budżetu na rok 1896 tej samej kwoty na ryczałty, która w r. 1895 uchwaloną była, a komisya sanitarna jest tego zdania, że kwota ta jest zupełnie wystarczającą i że w niej pomieści się też ryczałt dla dwóch jeszcze okręgów, które Komisya sanitarna proponuje.

Czy ustawa o urządzeniu służby zdrowia wywrze dobroczynne skutki na stosunki sanitarne w kraju i czy wyda spodziewane owoce trudno dzisiaj coś stanowczego orzec, za krótki czas jej istnienia, lecz zdaje się, że ta młoda instytucya lekarzy okręgowych o tak humanitarnych celach, przyjmie się u nas. Włościanin nasz pozna niebawem, że utworzoną została li tylko dla jego dobra a Wysoki Sejm uchwalając ją miał tylko na cela jego najdroższy skarb tj zdrowie i otoczy ją w przyszłości należną czcią i poszanowaniem i że ta młoda dzisiaj instytucya wyrobi sobie należyte zaufanie i uznanie u ludu — i tak już dzisiaj widzimy, że powiaty, w których dawniej nie żądano okręgów sanitarnych, teraz domagają się usilnie utworzenia tychże a niektóre z nich proszą nawet o drugi i trzeci okręg a więc lud nasz przychodzi już do poznania że instytucya lekarzy okręgowych jest dobrą i użyteczną.

Na podstawie powyższych wywodów Komisya sanitarna wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o istniejących okręgach sanitarnych.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do utworzenia w roku 1896 dalszych 23 okręgów sanitarnych w powiatach.

III. Sejm postanawia wstawić w preliminarzu krajowemu na rok 1896 pod rubr. V. kwotę 18.000 zł. na koszta podróży lekarzy okręgowych tudzież subwencye dla powiatów przewidziane §. 12 ustawy z dnia 2. lutego 1891 Nr. 17. Dz. u. kraj. tak dla istniejących już, jak i nowo powstać mających okręgów sanitarnych w roku 1896.

Lwów dnia 14. stycznia 1896.

Przewodniczący :

Dr. Henryk Jordan.

Sprawozdawca :

Dr. Julian Olpiński.